

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na določeno leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četirih stopnic pet- vrste 6 kr. če se oznašilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Klerikalni kandidat Kosar

je izdal dve veliki strani obsežen spis, ki obsega njegov program, da bi ga brali volilci celjskega, breškega itd. volilnega okraja ter Kosarja potem za poslanca volili. Mož prihaja s frazami, katere smo vajeni vsak teden v „Gospodarji“ brati, vendar ima nekatere reči s polno jasno povedane, katere hočemo izluščiti iz oboje mnogobesednega spisa, da osvetljuje to „pravno stranko“ in že pri zadnjih volitvah v breškem okraju grdo propalega Kosarja.

Kosar trdi, da njegova in pravnarjev zvezda je — „pravica“. A to pravico, kakor pravnar Kosar tako praktično ume, da našo narodno-liberalno stranko nekako sumniči, da se naše izključljivo narodno pravo le „po poti krvave prekucije do zmage pripeljati more, in razpad Avstrije pomeni“. Naj bo; sumničenje in obrekovanje je itak glavna lastnost „na posvečenih (?) tleh“ stoječih pravnarjev.

Ako Kosar dalje zatrjuje, da njegova pravna stranka „nij ne slovenska, ne nemška, ne češka“ — mu mi radi verjame, ker že davno smo tudi mi trdili, da je le rimska, le brezdomovinska, nerodoljubna.

Mi narodnjaki smo za zedinjenje vseh Slovencev, nesli smo to idejo v narod, z navdušenjem je bila sprejeta, vedno bolj se je širila in prisegali smo ne popustiti od te misli, dokler se ne uresniči. Proti temu divje dela vse nemškutarstvo in prusaštvo, in glej! tudi gosp. Kosar se v tem vprašanju nemškutarju Šnideršiču pridruži, in neče biti več Slovenec, nego le „Štajerec“, neče več zagovarjati misli našega narodnega zedinjenja,

temuč „pravico posameznih dežel, tedaj tudi Štajerske.“

Od početka so se pravnarji sramovali z barvo na dan, zdaj čedalje več povedo in ne bo dolgo trajalo, pa jih bomo v vsej absolutistični, narodom protivni nagoti videli.

Kdor je Slovenec in narodnjak, kdor neče, da bi se naš narod prodal brezdomovincem, ta mora na to delati, da Kosar ne bo imel prilike razvijati svojega reakcionarstva.

Iz volilnega reda za državni zbor.

Po novem volilnem redu, izdanem dne 2. aprila 1873 imajo pravico voliti v direktni državni zbor:

A. V volilnem razredu velikega posestva na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Goriškem:

24 let stari avstrijski državljani in posestniki v deželnih knjigah vpisanih posestev, ki na leto gruntne davka (brez vojne prilade) plačujejo najmanj 100 gld., v Istri pa tisti 24 let stari posestniki, ki 100 gld. davka (kakor zgoraj) plačujejo. Med sosesestniki takih velikih posestev voli le pooblaščenec vseh sosesestnikov.

Kdor poseduje v gori omenjenih deželah več takih v deželnih knjigah vpisanih posestev, ki skupaj najmanj 100 gl. gruntne davka (kakor zgoraj) na leto plačuje.

Posestva, lastna društvom ali ustanovam (razen občin) volijo po svojih postavnih zastopnikih.

Aktivno služujoči vojaki (razen vojaških uradnikov) in ženske v velikem posestvu smejo le po svojih pooblaščenih voliti, ki pa

morajo tudi v tem razredu osobno ali kot zastopniki juristične osebe pravico voliti imeti. Vsak teh sme le eno pooblastilo prevzeti.

B. V razredu mest in trgov volijo vsi občani:

- kateri v občinah s 3 razredi k 1. in 2. razredu spadajo in v 3. razredu najmanj (v Gradci 15 gl.) 10 gl. direktne davka plačujejo;
- kateri v občinah z 2 razredoma v prve dve tretjini po visokosti davka spadajo;
- častni občani;
- vsil pravi udi trgovinskih zbornic.

C. V razredu kmetijskih občin volijo volilne može vsi po občinski postavi opravičeni k volitvi v občinski zastop, kateri:

- so v občinah s 3 razredi v 1. in 2. razredu;
- so v občinah z menj ko 3 razredi v prvih dveh tretjinah po visokosti direktne davka;
- častni občani in tisti, ki imajo brez ozira na davek pravico voliti v občinski zastop.

V razredu A, B imajo, brez da bi plačevali davek, pravico voliti na Kranjskem in Štajerskem:

- V duhovski službi porabljeni („verwendeten“ na Štajerskem), (na Kranjskem) nastanjeni („angestellten“) duhovniki;
- dvorni, državni, dež. zakladov uradniki;
- oficirji, in vojaške stranke z oficirskim naslovom, kateri so v stanovitnem pokoji ali kateri so kvitirali z vojaškim značajem;
- služeče, kakor vpokojene vojaške stranke brez oficirskega naslova in služujoči ter vpokojeni vojaški uradniki, če ne spadajo k vojski;
- na Štajerskem: advokati, notarji in osebe,

Listek.

Kazen.

(Novela, francoski spisal J. Rivière.)

(2. nadaljevanje.)

Edmond ne odgovori. Imel je valjda taiste misli, kakor njegova ljubica. Tajnost, v katero sta se morala zavijati, ta tatinski prihod, te ponočne zvijače, ta zločinski odhod — vse to ju je poniževalo, trlo; ona dva nijsta bila več v starosti, kjer se take stvari lehkomišljeno počenjajo. Ljubezen je vstvarjena pred vsem iz mladosti in nevestnosti; ona ima za-se vrelo kri, budalost nadej in želj, nevednost življenja; tudi ima skoraj pravico, v svojej brezpametnej strasti stopati poprek čez ovinke in napačnosti. Pozneje, to nij več tako. Udanost, naj si bode še tako globoka in ginena, se obsoja in kaznuje, ona je bojazljiva in ima tenko vest, da takoj začuti, ako je stopila s prave

steze. Nič več si ne verjame, se brani proti napadom vesti, konči pa ji je žal, ker se ne more opravičiti, niti se z lastnimi očmi o drugem prepričati, kakor o dvomljivem in mimogredočem veselji, ki bi se jej ne prizaneslo, ko bi se obelodanilo.

Edmond in gospa Destrade sta bila na tej stopinji. Nezmerena žalost ju je obdajala. Morebiti sta premišljevala, da se uže šest let skrivaj ljubita, in da nemata nadeje, da bi se kedaj drugače ljubila. Sedela sta drug zraven drugega; Viktorina je imela glavo nasloneno na rame svojega ljubimca. Edmond je razmotraval to sladko in čarovno obličje, katero je melanholija delala še bolj genljivo. Gledal je svojo ljubico zelo pazljivo; mladost se ji je uže začela nalahno nagibati, da se je to nagibanje le malo izpoznalo. V lepoti, ki se skriva, je nekaj mikalnega. Lasje, ne uže v takem izobilju, kakor nekda, a bolj fini, so se jej včasi po sencih zazibali, kakor bi bila lahna sapica

va-nje pihnila. Oko ji je bilo mokro, malo udrt; okolo njega se je iskrala strast, zraven pa, kakor tudi na čelu, so ležale gube, ki so pričale o vednem povračanju taistega veselja in taistih skrbij. Črte v obličju, manj stanovitne, je skrožila gibajoča se miloba, meso je bilo, enako biseru, skoraj previdljivo. To je bila baš ženska, ki je popolno, valjda še preveč, užila vse, kar ponuja ljubezen, ženska, katera nič neznanega ne išče, in ki živi popolno v svojej sedanjosti in minulosti. Edmond je čutil, da mu je popolnem udana; bil je tedaj sanjarsko nežnostjo za-njo zavzet. Ali nij bil, kakor gospa Destrade, v onej malo slovesnej dobi, kjer človek ne začinja niti življenja niti ljubezni iz nova, v dobi, v kateri bi ne znal več kreniti s poti, po kateri je hodil, kajti srce bi ne imelo niti drugih nadej, niti novih občutkov? videl je, da gospa Destrade plaka; stisne jo tedaj k sebi. — Kaj plakaš, jej reče, ako te bom jaz vedno ljubil?

ki so dosegle akademiško stopinjo; na Kranjskem: doktorji in lečniki (ravnocelniki), ki so dobili akademiško stopinjo na cislajtanskih vseučiliščih;

f) na Štajerskem: javni učitelji; na Kranjskem: ravnatelj in nadučitelj v občini obstoječih ljudskih šol in na višjih učilnicah v občini nameščeni ravnatelji, profesorji in učitelji.

Vse te osebe a—f, pa imajo pravico voliti v občinski, deželni in državni zbor le, če so na Štajerskem v občini domačini (heimatberechtiget) in na Kranjskem, ako imajo posestvo, ali davek plačujejo v občini, ne da bi bili tudi domačini.

Domačinska pravica pa je uravnana po državni postavi dne 3. decembra 1863 drž. zak. št. 105.

Najglavnejše določbe te domovinske postave so:

Le državljani morejo domovinsko pravico zadobiti v kaki občini;

vsak državljan bi moral in sme le v eni občini domovinsko pravico imeti;

domovinsko pravico podeli rojstvo, zakon, sprejem v občino in podeljenje javne službe.

Stalno nameščeni dvorni, državni, deželni in javnih zakladov uradniki, duhovni in javni učitelji imajo domovinsko pravico v tisti občini, kjer svojo službo stalno opravljajo. Če pa se v drugi občini zádobi domovinska pravica, ugasne ista v prejšnji občini.

Volilne pravice nemajo tedaj: provizorično nameščeni uradniki, in če so prej bili stalni uradniki, voliti smejo le tam, kjer so zadnjo definitivno službo opravljali. Zadnje velja tudi o penzioniranih uradnikih, duhovnih in učiteljih, če niso pozneje drugje si pridobili domovinske pravice. Tedaj tudi avskultantje, praktikanti, elevi in služabniki niso stalni uradniki.

Vpokojeni ali z značajem službo opustivši oficirji voliti imajo v tisti občini, kjer so poprej, ko so v vojsko stopili, imeli domovinsko pravico.

Kdor se peča z obrtnijo ali poseduje hišo ali zemljišče, nema še zaradi tega v občini domovinske pravice.

Iz tega izvira, da tudi kaplani (duhovni pomočniki, provizorji) nemajo volilne pravice za državni zbor, ker niso stalno nameščeni,

ampak po volji škofovi — ad nutum amovibiles! Tirolski c. kr. drž. namestnik grof Taaffe je tudi dne 22. junija 1870 št. 1269 praes. tako odločil.

Končno še to: Kdor ima v 2 ali več deželah volilno pravico, sme v vsaki deželi enkrat voliti. Le v velikem posestvu smejo ženske in juristične osebe voliti.

Kdor v eni deželi v več občinah volilno pravico ima, sme le tam voliti, kjer stanuje, in če v deželi ne stanuje, tam kjer naj več davka plačuje.

Volilen mož sme le tisti biti, kateri v tisti občini sam volilno pravico ima.

K volitvam.

(Konec.)

III. Volilna skupina Maribor:

a) okraj Maribor; občina Vrhovdol 2, Brundorf 4, Dobrenja 2, Sv. Egidij 3, Bistrica pri Falu 1, Bistrica pri Lembahu 1, Frajham 2, Kanca 2, Sv. Jur 3, Gorica 1, Gradiška 1, Grušova 2, Jarenina 1, Sv. Jakob 6, Jelovec 1, Ješence 1, Janžovska gora 2, Kaniža 1, Karčovina 2, Gornje Kočje 1, Dolnje Kočje 1, Račje 2, Križanska 3, Komen 2, Sv. Kunigund 3, Leitersberg 4, Limbuš 1, Dagoše 1, Lovnica 2, Loka 2, Sv. Lovrenc 4, Sv. Margeta 2, Sv. Marjeta na dravskem polju 2, Ruše 2, Sv. Martin 1, Marje 1, Sv. Miklavž 1, Orešje 2, Pohorsko 1, Pesnica 2, Sv. Peter 4, Pekre 1, Pivola 1, Plač 1, Poberš 2, Podova 1, Poličkaves 1, Rauče 2, Raucenberg 1, Rogoza 1, Rosbah 3, Razvina 2, Rotvinj 2, Rotenberg 2, Slivnica 2, Skoke 1, Slemen 2, Spičnik 1, Slatinski dol 1, Gornji Duplek 2, Spodnji Duplek 1, Traguš 1, Vesternica 2, Vosek 1, Vajgen 1, Gornji Boč 2, Svečina 2, Bohova 1, Vukovski dol 1, Vertički vrh 1, Selnica 3, D. pri M. 2, Ceršak 1, Ciglenca 1, Cinzat 2, Curknica 1, Smolnik 2, Serkovce 1; tedaj celi okraj s 47440 preb. voli 135 volilnih mož.

b) okraj Slovenska Bistrica; občina Sv. Ana 1, Buhberg 1, Dežno 1, Gornja Bistrica 2, Frajhajm 1, Gabernik 1, Pekel 1, Hošnica 1, Hrastovec 1, Jelovec 1, Kalše 1, Črešnovec 2, Kolberg 1, Žablek 2, Laporje 1, Gornja Ložnica 1, Spodnja Ložnica 1, Lesičja (?) ves 1, Sv. Martin 2, Modraše 1, Doljna nova ves 1, Verhloga 1, Osel 1, Pečke 1, Brezje 1, Pokošje 1, Poličane 2, Pretrež 1, Gornja Polskava 2,

Spodnja Polskava 2, Ritoznoj 1, Šentovec 1, Kovačaves 1, Smerečen 1, Stanosko 1, Statenberg 2, Stopno 1, Studenice 1, Tinje 3, Verhole 1, Vojtine 1, Čiganca 1; tedaj celi okraj s 17157 preb. voli 52 volilnih mož.

c) okraj Konjice; občina Ogoška gora 2, Sv. Jernej 2, Brezje 2, Tolsti vrh 2, Loče 3, Konjice (brez trga) 5, Grušovje 2, Kozjak 2, Kot 2, Sv. Jungert 1, Laže 2, Lubnice 2, Oplotnica 5, Padežki vrh 2, Pak 2, Plankenstein 2, Žreče 3, Žiče 2, Skomarje 3, Stranica 2, Tepina 2, Dramlja 4, Verhole 2, Vitajnska ves 1, Bezovica 1, Bezina 1, Brezje 1; tedaj celi okraj z 22029 prebiv. 60 vol. mož.

d) okraj Marenberg; občina Sv. Anton 2, Sv. Daniel 2, Gornja Vižinga 2, Brezovo 2, Kortin 2, Janži vrh 3, Marenberg (brez trga) 2, Pernica 2, Sv. Primož 2, Sv. Primož na Pohorji 1, Ribnica 3, Remšnik 4, Vozenice (brez trga) 3, Sabota 2, Vuhret 1; tedaj celi okraj s 13351 prebiv. voli 33 volilnih mož.

e) okraj Slovenji Gradec; občina Stari-trg 2, Golavabuke 2, Sv. Hema 2, Sv. Janž 2, Legen 3, Sv. Martin 2, Mislinja 4, Sv. Miklavž 2, Otišni vrh 2, Pameče 2, Podgorje 3, Razbor 2, Sjele 1, Sv. Vid 2, Vrhe 2; tedaj celi okraj z 11980 prebiv. voli 33 vol. mož.

Cela ta skupina ima 111957 prebivalcev in voli 253 volilnih mož.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. oktobra.

Na **Dunaji** so se nemško-nacionalci zedinili z demokrati v očigled prihodnjih volitev tako, da se agitira za dva nemško-nacionalca (Hoffer in J. Kop) in pa za dva demokrata (Umlauft in Kronawetter). Tu je bil kompromis legak, ker je vsaka stranka nekaj popustila.

Proti ministru **Stremayru** prinaša ustavoverna „D. Ztg.“ ostre članke, ker se baje klerikalcem laska. Ta list svetuje volilcem okolo Leibnitza, naj Stremayr več ne volijo, in bode po svojem zastopniku tožil nekega Stremayrovega agitatorja, dr. Kleina, ki je djal, da „D. Ztg.“ zato proti Stremayru piše, ker nij denarne pomoči dobila.

Finančni minister de **Pretis** se je tudi že vrnil na Dunaj. Mož najde finančno krizo, kakoršna je bila, če ne še hujšo, in bati se je, da nastane tudi kriza za nepremakljiva posestva. Minister bi imel na pomoč priti finančnim krogom, a po kakem načinu? Zdaj

— Oh! da, pravi ona, ljubiva se! To je vse, in drugo pa nij nič.

Komaj izgovori te besede, pa se izpulil Edmondu, skoči kvišku ter teče k oknu, v temi si oči previdno kopajoča.

— Kaj pa je? prasha Edmond potihem.

— Ah, odgovori ona, jaz ne vem. Zdi se mi, da sem nekaj slišala.

Precej dolgo časa poslušata, a ničesa ne čujeta. —

Bržkone sem se motila, deje gospa Destrade. Ah, nadaljuje, hoté se smehljati, nocoj ne moreva sreče nekaljene uživati.

Komaj se vsedeta, pa zaškripljejo vezine duri, zapiraje se. Zdaj nij bilo časa, premišljevat, je-li to istina ali le domišljija. Po stopnjicah se zaslišijo koraki.

— Moj soprug ide, reče gospa Destrade, kdo drugi ne more biti. Beži.

Vedela sta že poprej, da se zna gospod Destrade nenadoma vrniti.

Edmondu nij bilo treba drugega, nego iti v toaletni kabinet in ubežati po stopnji-

cah, po katerih se je prišlo na vrt. Ko je bil odšel; se trudi gospa Destrade, da bi si pregnala strah. Začne se držati, kakor bi bila brez skrbi in brez nemira. Koraki so vedno bližje, dokler se ne ustavijo pred durmi. Nekdo potrka. — Jaz sem, Viktorinā, reče glas njenega soproga, odpri mi.

Hotela je odgovoriti, pa jo prime nekdo za roke. Bil je Edmond. Vrnil se je bil tako natiho, da ga nij čisto nič čutila. Bil je zelo bleđ, gospa Destrade je hotela vsklikniti.

— Vrata spodaj so zaprta, reče.

— Nij mogoče.

— Zaprta, s ključem, vam rečem. Nijste se prevarili. Bržkone me je vaš soprog videl, šel za menoj, ter zaklenil duri, da bi naji dobil skupaj.

— Potem sva izgubljena.

— Da.

Ali me ne slišiš, Viktorina? reče malo nepotrpežljiv gospod Destrade.

— Da, odgovori ona, takoj odprem.

Kaj sta hotela storiti? Izhodi so bili zaprti. Skozi okno Edmond tudi nij mogel uiti. Gibanje in padec bi bila soproga opozorila. Časa dobiti? Kake sekunde bi se bila še dobila. Gospa Destrade obupna objame svojega ljubimca, on pa njo, ter ji reče potem edino besedico: idi.

Gospa Destrade odpre soprogu. Ta burno vstopi, oko se mu iskra, zobe ima stisnene od jeze. Gotovo se je moral strašno siliti, da je stopal tako nalahko, in da je govoril, kakor po navadi. Z enim pogledom preišče vso sobo, ter zagleda Edmonda; a ne vidi ga samega. Julija, v belej nočnej obleki, z na pol odprtimi ustmi, vsa zbegana stoji pred njim, stegenenimi rokami, da bi ga branila.

Kaj je videla? Kaj je čula? Kaka velika moč jo je prisilila? Priskočila je iz svoje sobe. Edmond in gospa Destrade stā bila nad vse osupnena. Gospod Destrade nij mogel govoriti.

se začne v ministerstvu posvetovanje glede državnega budgeta za 1874. l., kateri se bode moral predložiti državnemu zboru. Samo ob sebi se razume, da stavljene predloge ima pregledati celi ministerski svet. Pri tej priložnosti pride tudi vprašanje zaradi finančne kalamitete na vrsto.

„N. Fr. P.“ od četrtka prinaša judovsko perfiden članek, v katerem o Čehih trdi, iz povoda cerkvene slavnosti, da je ultramontanska reakcija in jezuitstvo in pa Čehovstvo ena in ista stvar, da zdaj Čehi ne morejo več o svobodi govoriti, da je ultramontanska reakcija srčna stvar češkega naroda i. t. d. Tako zagrizeno lagati in cel narod obrekovati, more samo nemški psevdoliberalizem.

Na **Gališkem** upljivajo uradniki na volitve — v federalističnem smislu, tako tožijo ustavoverni listi. Cesarški namestnik gr. Goluhovski dela za poljske kandidate proti rusinskim in židovskim, uradniki so po večini Poljaci in zgodilo se je, da so pri javnih volilnih shodih govorili proti centralizmu. Ko bi po volji ustavovercev šlo, morali bi vsi taki uradniki precej odstavljati biti. Tako veleva ustavoverna svoboda. Dokler trobi uradnik v ustavovorni rog, mu je vse dovoljeno; kakor hitro se pa predrzne samostojno misliti, slišati mora, da je samo pokorni sluga, ki ima ubogati svojim višjim predpostavljanim.

Hrvatska vlada se bode popolnem spremenila precej po potrditvi postave o revidirani nagodbi. — V odboru se zdaj posvetuje postava o odpravljenji zadrug.

Vnanje države.

Francoski kralj v nadeji, Chambord, je poslal nekemu poslancu pismo, v katerem obžaluje republikansko propagando. — Pariški poslanec Tirard je zahteval od predsednika republike, naj izda manifest. Predsednik je po svojem tajniku samo potrdil, da je list sprejel, da pa želji ne more ustreči, kajti iz tega bi se unela huda polemika.

Na **Španskem** Karlistom ne gre nič po volji, kajti Saballa je zaradi tega odšel na Francosko; tudi dva druga poveljnika sta karlistično armado zapustila.

Nemški listi pretresajo cerkveno vprašanje. Ako se govori o cerkvenem vprašanju, ne sme se misliti, da nemška vlada samo proti katoliški veri ostro postopa, nego i proti drugovercem. Kar pri tem kot gotovost smemo omeniti, je to, da nemška vlada s starokatoličani drugače ravna. Starokatoličani jej služijo za orožje proti ultramontanizmu. Reinkensa je tedaj minister bogočastja k prisegi v Berlin povabil, češ, da bo mogel po tem ravnati kot kak drug škof.

— Da, ljubi papa, vsklikne Julija, zaradi mene je tukaj.

— O tej uri! deje brezobčuten gospod Destrade.

Julija povesi glavo in molči.

Ima-li pamet? začne zopet on. — Potem, obrnóvši se proti gospe Destrade: — In vi gospa, ali ste ju vi iznenadili?

Gospa Destrade ne odgovori. Julija odgovori za njo:

— Da, papa, reče.

Gospod Destrade, nekaj časa neodločen, je, menim da, premišljeval. — Gospod, deje konči Edmondu brezobčutnim glasom, vi lahko odidete. Jutri ob dveh pridite sem, da vam povem svojo voljo.

Spremi ga sam doli do vrat. Niti on niti Edmond nij izpregovoril besedice. Ko gospod Destrade vstopi v sobo svoje soproge, najde mater in hčer, ko sti se objemali; a jokali nijsti.

— Julija, deje svojej hčeri, ti tega človeka ljubiš, vzameš ga za moža.

(Dalje prih.)

Turški sultan je imenoval kretskega mutaserrifa Kostaki Pašo za kneza na Samu.

V **zedinjenih državah** so imeli zamorci v Chilichotu zbor, v katerem so se izrekli popolno nezadovoljne z vlado zedinjenih držav. Predsednik je določno rekel, da se čuti „politično tlačnega;“ pozneje je zahteval, naj se tudi zamorcem podeli državne službe, a rekel je najjvno, naj gospodujejo beli, ker jih je več, nego zamorcev.

Dopisi.

Iz Mengša 2. okt. [Izv. dop.] Včeraj, 1. okt., so se vršile tu volitve v kmetških občinah in sicer v Mengšu, Loki, Trzinu, in Urašici. Voljeni so bili v Mengšu g. župnik Zorec z obema kaplanoma, ki bodo volili narodnega poslanca g. Dr. Poklukarja. V Loki je voljen posestnik in župan J. Svetlin, sicer narodnjak, vendar zelo odvisen od Mengiškega župana. g. Dolenca, katerega žalibog še zmirom ne moremo k narodnjakom prištevati. Na Urašici je voljen kmetovalec in župan Ročgaj, narodnjak. Tudi Terzin je volil jako vrlega narodnjaka Žankarja.

Pri tej priliki nikakor ne morem molčati o mlačnosti volilcev, posebno v Mengšu. Mengš ima nad 50 volilcev in prišlo jih je volit 12, akoravno sta jim bila dan in ura natančno znana. Res je, da se volitve vrše jako v neprilicnem času. Ljudje imajo jako veliko dela z oranjem in žetvijo. Vendar vse to ne more opravičiti neprijetne mlačnosti, katera bi morda drugi pot imela jako žalostne posledke, ko bi voljeni bili naši narodni nasprotniki.

Kandidat naših nasprotnikov je baron Apfaltrern, za katerega se posebno od uradne strani, pri volitvah volilnih mož in njegovih privržencev na tihoma berači.

Slišalo se je že pred 14 dnevi, da se je bar. Apf. izrazil, da bi ga „veselilo“, ko bi ga naše kmetške občine volile za svojega poslanca, še veliko bolj, kakor bi ga volili veliki posestniki! Taki so naši kranjski aristokrati; kadar gre za volitve, se nikakor ne sramujejo od „zanikernih, beraških, surovih, nečloveških“ Slovencev jemati in beračiti mandatov. S kako vestjo bi vendar g. baron mogel prevzeti mandat od trdih Slovencev, katerih nasprotnik je dosedaj bil.

Torej možje slovenski, bodite ponosni na svoj slovenski rod; mislite, da vam bo slovensk domač poslanec več koristil, ko Nemeč, ki se iz vaših pravičnih zahtevanj k večjemu norčuje. Tako si bo g. baron lahko štel glasove, katere bo dobil; vendar bi bila sramota za slovenskega volilca, dati Nemeču svoj glas!

Iz breške okolice 2. oktobra. [Izv. dop.] Vlovil sem priloženi program našega vladnega in nemškutarskega kandidata za državni zbor, g. J. Šnideršiča, ki kaže, da možje njegove stranke ne znajo slovenski in tudi ne potrebnih postav. Kajti razprava v malenkostih (Bagatellverfahren po zakonu 27. aprila 1873, št. 66 drž. zak.) se že zdaj po §§. 5 in 6 raztezati sme do zneska 500 gl.; kaj se je po tem treba poganjati g. Šnideršiču, da se tako ravnanje tudi črez 25 gl. raztegne?! Kljube vsemu trudu njegovih tovarišev, ki se dan za dnevom vozijo k izbiranju volilnih mož, so do zdaj le 5 mož svoje stranke izbrali, ki pa še celo zanesljivi nijso. Vsi drugi, in to je do denes izvoljenih 11 volilnih mož v breškem

okraji so za dr. Vošnjaka in nijeden za g. Kosarja. Pa tudi tisti, ki so do zdaj iz nevednosti za g. Šnideršiča, si bodo premislili njega voliti, kadar dobijo gori omenjeni njegov program v roke; kajti beseda kaže, katerih načel bi sicer moral se naš poslanec držati, ali njegovo dozdanje dejanje kazalo je vse nasprotno. To je lepo risano zagrinjalo, za katerim pa stoji nemčur velikonemških načel. Zakaj g. Šnideršič v mirnem času, ko nij nobenih volitev, ne zagovarja tega programa? Možate besede in moške doslednosti mu manjka, torej mu ne moremo zaupati! Tudi njegov somislec, g. P. del Cott, ki nema več korajže blamirati se, je junija meseca 1870ega leta isti program razvijal s tehtnejimi in lepšimi besedami, na konci govora celo prisegal „da se bode tega držal, kakor gotovo je bog nad nami“ — a verjel mu nihče nij in — propal je! Tej grenki izkušnji se hoče tudi g. Šnideršič podvreči, kajti mi bomo enoglasno volili učenega, značajnega in nam že skozi 7 let znanega dobrega govornika in poslanca g. dr. Vošnjaka!

Iz Haloz 1. okt. [Izv. dop.] Hudobnik blebeče po svojem, bodi si resnično ali krivično, zato mu je deveta briga, samo da se pospešuje črni namen; ako torej dunajski židovje v svojih zavoščenih glasilih kalužoj in ščavoj ometajo zlato istino in poštenost, da si je mrzko in dostojnost človeško v blato meče, ne žali nas toliko, vsaj so razglašeni kot trobilec nenravnih, spačenih in pogubnih načel. Vse druga podoba pa se prikazuje, ako ljudje, ki se zvunaj vedno ovijajo in venčajo s krščanstvom in verstvom, ki bi imeli biti poselniki čiste istine in pravičnosti, javno kosmate neresnice raznašajo in jih ni sram kot duhovnikom debelo lagati in obrekovati, kakor je pred nekoliko meseci na stržaj lagál posmetuh mali kapičnjak mariborski v „Volksblattu“, in ravno iste bire skazljivi zvitnik igra Kljukčevo ulogo v „Sl. G.“ na str. 292 v dopisu: „Iz ptujske okolice“, oziroma iz Maribora, ljute se na „Narodov“ sestavek: „Herman 1861. in pa 1873. leta“. Sicer o celi razpravi ne zine besedice, kar svedoči od nasprotnikove strani priznava navedenih podatkov, le končni opomin učinjen Pomurjanom, Podravljanom in Goričanom slovenskim, naj volijo svojega rokajaka dr. Ploja, pika mrakom in zloboj premrenjenega nasprotnika, češ, ka so opuščeni Haložani (Rogačani in Šmarjani?), katerim je treba opomembe in o tej priliki mu se je vzpet račilo obirati Haložana. Navadno vsak človek, vsaj tudi človeče, piše po svoji vrednosti in vednosti, le umazan hudobnik in poličen skazljivec brezobzirno prevrača istino, kakor omenjeni dopisun, kateri mi oponaša, ka v Halozah službujem okoli 15 let in najmenje 15 let, in kaj sem storil v tem dolgem času za naše geslo? Doba od 16. vinotoka 1860 do 4. kimovca 1873 znaša 15 let le po višem razbroju robatega zijaka pravne in nenarodne stranke, čemur navadni ljudje pravijo debela laž. Kaj in koliko sem storil v preostavšem meni času izven pozvanjskih dolžnosti, nisem dolžen odgovora dajati nikomur drugemu, razve svojej vesti, vsaj nisem z njenim bitjem ali društvom pogodbe napravil, ostali čas mu žrtvovati ter se mu darovati; sicer pa na svojo veliko povoljnost in zadovoljščino lahko rečem, ka, če bi tretjina duhovništva posamno toliko bila storila za

naš narodni in politični razvoj, ne bi dnes imeli toliko mrzkega nemškutarstva v svojih nedrih in krilu, duhovniška oblast nam ne bi razglaševala svoje in vladine volje v nemščini, naš uredni jezik bi bil naroden, župne matice slovenske, *) ktere pri najhujših zoleših pravne stranke nahajaš nemške, in vsled npravnega in zakonitega moranja bi tudi posvetni uredi siljeni bili naši uredovati, a ne čistih narodnih značajev za bele vrane imeti. Stali bi na naravnih in narodnih tleh, in ako bi nas nemška vlada pozvala na kak odgovor, ponosno bi ji pokazali dovršene čine, a sedaj? Kn. vl. stolništvo labodsko niti ni htelo nedolžne knjižice „Slovarček na pomoč narodnemu duhovništvu v slovenskem uredu“ razposlati podredjenemu osebju, a vabilo na bodoči politični časnik razpošilja. Dajte mi vzor za narodno in politično delovanje duhovnika v labodski vladikovini!

(Konec prihodnjič.)

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Sv. Peter 3. okt. Občine sv. Peter, sv. Mihel in Košana so volile 14 volilnih mož, ki bodo vsi volili dr. Razlaga za poslanca.

Domače stvari.

— (Iz Ribnice) se nam piše: V našem okraji so volitve volilnih mož končane; z vsem voli naš okraj 24 volilnih mož. Med izvoljenimi je samo eden duhoven, sploh je 9 klerikalnih in še ti niso odločni, 15 pa je liberalnih volilnih mož. Kakor v sosednjih Laščah, tudi mi obžalujemo, da narodno-liberalna stranka nij postavila nobenega kandidata za naš volilni okraj. Mi smo za narod in svobodo, klerikalnih grofov ne maramo.

— (Iz Rake) na Dolenjskem je dobil „Sl. T.“ pismo: Mi podpisani od raške občine dne 28. septembra t. l. za volilne može izbrani, držimo se sklepa volilnega shoda na Raki dne 27. julija t. l., po katerem je bil proglašen za dolenjske kmet-ske občine g. **Viljem Pfetfer** za kandidata v državni zbor ter bodemo 16. oktobra pri volitvi poslanca gotovo za njega glasovali.

Raka 29. septembra 1873.

Franc Golobič, srenjski svetovalec; **Franjo Hrastnik**, posestnik; **Blaž Šribar**, srenjski svetovalec; **Franc Malenšek**, župan; **Janez Vizler**, odbornik; **Jože Metelko**, odbornik; **Janez Tomažin**, odbornik.

— (Iz Trsta) se piše v staro „Presse“ od 1. okt. da bode narodnjak **Nabergoj** gotovo izvoljen. — Mi tudi mislimo, a le samo tedaj, če bodo Slovenci vsi prav živo agitirali. Prevažen bi bil ta uspeh.

— (Iz Préchine) na Dolenjskem se nam piše, da so tam za volilne može izvoljeni fajmošter, kaplan, mežnar in dva cekmojštra; manjka samo še farovška kuharica!

— (Iz Središča) se nam piše, da je tamošnji fanatični kaplan, nekov **Slekovec**, v cerkvi svojo jezico nad „Slov. Nar.“ izpustil.

— (Dr. Foregger,) celjsko-prusački kandidat se opravičuje v „N. Fr. P.“, da on nij upravni odbornik nobenega akcijskega

društva, ampak samo začasno kot upravni odbornik voitsbergiškega akcijskega društva izvoljen. Tedaj vendar upravni odbornik. Sicer pa dr. Foregger dozda še nij oporekel, da je bil v času borzijanskega švindelna med ustanovniki akcijskih društev, po polnem propadlih. Radovedni smo, ali je res večina meščanov in tržanov celjske volilne skupine tako na kant prišla, da si mora na daljnem Dunaji iskati popolnem obiskurnega človeka za svojega poslanca.

— (Konfiscirani „Sl. Narod“) št. 221. se je — (tako namreč v včerajšnji uradni „Laibacher Zeitung“ pravi c. kr. deželna kot tiskovna sodnija) — storil krivega, da je motil javni mir po §. 300 k. z.

— (Rekrutje) kranjskega polka so te dni k regimentu odšli. Dosluženi vojaki so se odpustili.

— (Tarifa mesa v Ljubljani) za mesec oktober je: funt najboljšega od pitnega vola 30 krajcerjev, najslabše volovsko meso 22 kr. funt. Kravje in od voznih volov meso je po 27, 24, in 19 krajc.

— (Trije zaprtniki) so v noči na 25. septembra iz zapore c. kr. preiskovalne sodnije v Mariboru ušli **Janez Murko**, **Andrej Golob** in **Peter Mrčnik** in se dozda nij so mogli uloviti.

— (Dva najdenca.) V noči 8. tebruarja se je Bl. Zvenku v Sladki gori v celjskem okraji naredil umor, pri katerem se je uropalo 150—180 gld. Dva človeka, ki sta bila na sumu, sta se c. kr. celjski sodniji izročila.

— (Požar) je pokončal 22. p. m. kočo in pristavo **Franca Čizeja** v vasi Polče. Nesrečnež je asekuriran za 600, a škode ima 2000 gld.

Razne vesti.

* (**Lakota** v južni Rusiji) je dosegla že veliko stopinjo. Za izgled naj bo sledeča dogodbá: Nek mužik (kmet) je prišel na sejm v Odeso, ter prinesel prodat svoje zadnje imetje, nekaj piščet; ta mužik s svojega polja zavoljo suše nij dobil ni enega zrna, ni ene bilke. Zraven piščet je postavil svojih šest otrok in je solznimi očmi prosil kupovalce, naj ali eno ali drugo dete k sebi vzemó, in vsaj čez zimo preskrbó.

* (**Mlad tat.**) Kaniška sodnija preganja 14letnega dečka **Rudolfa Mikskega**, ker je ukradel 2000 goldinarjev in potem pobegnil.

Poslano.

Kot blagajnik „slovenske Matice“ sem prejel od gospoda dr. V. Zarnika dve akcije banke „Slovenije“. Hvala mu!

V Ljubljani, 1. oktobra 1873.

Ivan Vilhar.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalescière du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprabavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času noščosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zopredstavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalescière imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodeci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalescière. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na **Dunaji**, **Wallfischgasse** št. 8, v **Ljubljani** Ed. **Mahr**, v **Gradi** bratje **Oberanzmeyer**, v **Insbruku** **Diechtl & Frank**, v **Celovci** **P. Birnbacher**, v **Lonči** **Ludvig Müller**, v **Mariboru** **F. Koletnik & M. Morič**, v **Meranu** **J. B. Stockhausen**, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

3. oktobra.

Evropa: Prager iz Linca. — Dr. Battighel iz Trsta. — Ofačenthal iz Gradea.

Pri **Elefantu**: Cadeš, Domaingo iz Spodnjega **Drajberka**. — **Treren**, **Arnas**, **Piccoli** iz **Idrije**. — **Fišer** iz **Dunaja**. — **Malle**, **Masič**, **Justin** iz **Reke**. — **Skodler** s hčerjo iz **Gradea**. — **Dr. Orozel** iz **Šmarja**. — **Pogačnik** iz **Tržica**. — **Sinonič** iz **Reke**. — **Švare** iz **Gradea**. — **Werner** iz **Dunaja**. — **Zuccaro** iz **Udine**. — **Lenček** iz **Loža**.

Pri **Wallči**: **Tosi**, **Holzinger** iz **Dunaja**. — **Führ** iz **Bavarskega**. — **Seite**, **Mayerweg** iz **Trsta**. — **Nubes** iz **Gradea**. — **Thomas Fritz** iz **Dunaja**.

Dunajska borza 3. oktobra

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	69 gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcu	73	15	—
Enotni drž. dolg v srebru	100	75	—
1860 drž. posojilo	964	—	—
Akcije narodne banke	229	50	—
Kreditne akcije	113	40	—
London	9	5	—
Napol.	—	—	—
C. k. cekini	107	75	—
Srebro	—	—	—

1. oktobra 1873

odpre

v **Mariboru**
Med. & Chir.

Dr. Heinrich Potpeschnigg

svoj atélíer

za zdravljenje zob.

Ordinacija od 9.—12. in 3.—5. v hiši
dr. **Schmiderer**-ja v graškem pred-
(257—4) mestji.

Služba podučiteljice

oziroma podučitelja je na dvorazredni dekliški šoli v **Ljutomeru** razpisana.

Za prvo je plača 288 gold., boljše 52 gld. in osebna priklada 60 gld., za drugo 360 gld. in osebna priklada 60 gld.

Obložene prošnje so najdalje do 20. oktobra t. l. pri krajnem šolskem svetu v **Ljutomeru** vložiti. (261—1)

Okrajno šolsko svetovalstvo v **Ljutomeru**
dne 1. oktobra 1873.

Haas.

* C. kr. poverjenstvu ne bi treba bilo istih hodiati gledati v Haloze in jim se čuditi, vsaj bi je našli bliže Ptuj ali Maribora.

Pis.

Izdajatelj in za uredništvo odgovoren: **Ivan Semen.**

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.